

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1742/2511

เด็กหญิงสุทัศน์ ชาตวงษ์ ที่ 1 เด็กหญิงสิงห์ทอง ชาตวงษ์ ที่ 2 เด็กหญิงทักษิณชาตวงษ์ ที่ 3 เด็กชายเทเวศน์ ชาตวงษ์ ที่ 4 โดยนางเสถียร หรือรัตน์ ชาตวงษ์มารดาผู้แทนโดยชอบธรรมผู้ร้อง

ย่อ / หลักกฎหมาย

การใช้สิทธิทางศาลโดยยื่นคำร้องฝ่ายเดียว เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ต้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้ทำเช่นนั้นได้ มิใช่จะยื่นคำร้องฝ่ายเดียวได้ทุกกรณีไป บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับมรดกของบิดาผู้วายชนม์ตามกฎหมายโดยชอบแล้ว จึงไม่มีบทกฎหมายบัญญัติให้ต้องมายื่นคำร้องเพื่อให้ศาลมีคำสั่งว่าเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกของบิดาผู้วายชนม์อีก กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 7 พ.ศ.2497 ข้อ 8(1) เป็นเรื่องการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีโฉนดแล้วโดยการครอบครองด้วยอำนาจปรปักษ์ หาได้บัญญัติถึงสิทธิครอบครองในที่ดินมือเปล่าไม่คดีนี้

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องกับมารดาได้ไปยื่นคำร้องขอรับมรดกของบิดาผู้ตายต่ออำเภอชุมชนซึ่งเจ้าหน้าที่อำเภอไม่สามารถจะจัดการให้ได้ อ้างเหตุให้ผู้ร้องมายื่นคำร้องต่อศาลแล้วเจ้าหน้าที่อำเภอจึงจะจัดการให้ จึงขอให้ศาลสั่งว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกของบิดาผู้ตายตามบัญชีทรัพย์ท้ายคำร้อง ศาลชั้นต้นตรวจคำร้องแล้วมีคำสั่งว่า กรณีเช่นนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องจะใช้สิทธิทางศาลดำเนินคดีอย่างไม่มีข้อพิพาท เพราะศาลไม่มีอำนาจสั่งเช่นนั้นได้ กรณีเป็นเรื่องที่ผู้ร้องจะต้องดำเนินคดีอย่างมีข้อพิพาท จึงให้ยกคำร้อง ผู้ร้องทั้งสี่อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องทั้งสี่ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า การใช้สิทธิทางศาลโดยยื่นคำร้องฝ่ายเดียวเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้ทำเช่นนั้นได้ มิใช่จะยื่นคำร้องฝ่ายเดียวได้ทุกกรณีไป ในกรณีเช่นนี้ไม่มีบทกฎหมายใดให้บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว ต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งว่าเป็นผู้ที่มีสิทธิรับมรดกของบิดาผู้วายชนม์ตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสี่ซึ่งเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วย่อมมีสิทธิได้รับมรดกของบิดาผู้วายชนม์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๗ และ ๑๕๙๔ โดยชอบแล้วไม่มีเหตุอะไรที่จะต้องให้ศาลมีคำสั่งเช่นนั้นในเมื่อไม่มีผู้ใดโต้แย้งคัดค้าน ที่ผู้ร้องฎีกาว่า ตามกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๘(๑) ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ว่า ผู้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ต้องยื่นคำร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พร้อมคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไปแสดงว่าตนมีสิทธิในอสังหาริมทรัพย์จากศาล และเจ้าหน้าที่ของอำเภอสั่งให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลผู้ร้องจึงต้องมายื่นคำร้องนั้น ศาลฎีกาได้พิเคราะห์กฎกระทรวงที่ผู้ร้องอ้างมานั้นแล้วเห็นว่าตามกฎกระทรวงนั้น เป็นเรื่องการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีโฉนดแล้วโดยการครอบครองด้วยอำนาจปรปักษ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ หาได้บัญญัติถึงสิทธิครอบครองในที่ดินมือเปล่าแต่อย่างใด ทรัพย์มรดกในเรื่องนี้เป็นที่ดินมือเปล่า กรณีจึงไม่เข้าเกณฑ์ตามกฎกระทรวงที่ผู้ร้องอ้างที่เจ้าหน้าที่ของอำเภอสั่งให้ผู้ร้องมาร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าผู้ร้องมีสิทธิรับมรดกนั้น เป็นความเข้าใจผิดของเจ้าหน้าที่อำเภอเองและที่ผู้ร้องฎีกาว่า ถ้าศาลไม่อนุญาตให้ผู้ร้องยื่นคำร้องฝ่ายเดียวแล้ว ผลเสียหายจะเกิดขึ้นกับผู้ร้อง เพราะไม่มีหลักฐานอย่างใดแสดงว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของ

ทรัพย์มรดกรายนี้ ศาลฎีกาเห็นว่าเป็นความเข้าใจผิดของผู้ร้องเอง เพราะทรัพย์มรดกตามคำร้องนั้นเมื่อบิดาของผู้ร้องวายชนม์ ก็ตกเป็นของผู้ร้องตามกฎหมายอยู่แล้วถ้าผู้ใดมาขัดขวาง ผู้ร้องก็ย่อมใช้สิทธิฟ้องร้องได้ตามกฎหมายหาเป็นผลเสียหายแต่ประการใดไม่ ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ให้ยกฎีกาผู้ร้อง.

องค์คณะ

ศรี มลิลลา · เฉลิม ทัตติกรรมย์ · เสลา หัมพานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1742/2511>